

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра статистики, обліку та аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан

економічного факультету

Віталій ДЯЧЕК

“27” серпня 2024 р.



Робоча програма навчальної дисципліни

Статистика ринку товарів та послуг

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

галузь знань

05 «Соціальні та поведінкові науки»

(шифр і назва)

спеціальність

051 «Економіка»

(шифр і назва)

освітня програма

«Економічна аналітика та статистика»

(шифр і назва)

спеціалізація

(шифр і назва)

вид дисципліни

вибіркова

[обов'язкова, вибіркова, (міжфакультетська) чи факультативна]

факультет

економічний

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (навчально-наукового інституту, центру)


“27” серпня 2024 року, протокол № 11

РОЗРОБНИК(И) – АВТОР(И) РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ: (вказати ПІБ авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади) **Кущенко** Олена Іванівна, к.е.н.(PhD), доцент, доцент ЗВО кафедри статистики, обліку та аудиту

Програму схвалено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту

Протокол від “26” серпня 2024 року № 1


Завідувач кафедри статистики, обліку та аудиту


 (підпис)

Оксана НЕСТЕРЕНКО
 (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої програми
«Економічна аналітика та статистика»
 (назва освітньої програми)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
 (керівник проектної групи)



 (підпис)

Олена КУЩЕНКО
 (ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією
економічного факультету
 назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “27” серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії економічного факультету


 (підпис)

Дар'я ЗАГОРСЬКА
 (ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Статистика ринку товарів та послуг**» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

_____ першого (бакалаврського) рівня
(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напряму) 051 «Економіка»

спеціалізації _____

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни є розкриття статистичної методології дослідження товарних ринків щодо державного регулювання ринкових відносин від макро- до мікрорівня. Адже споживачі інформації на усіх рівнях – державному, відомчому, галузевому, регіональному чи муніципальному – потребують для прийняття обґрунтованих управлінських рішень не стільки числових даних, «кладовища чисел», а результатів аналітичної роботи (аналізу, оцінювання, прогнозування, узагальнення) і подання у зручній для сприйняття формі, тобто «музики» чисел.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни є подання майбутнім фахівцям теоретичних знань зі статистичної методології вивчення ринку товарів та послуг і допомога їм набутти практичних навичок з написання експрес-доповідей, аналітичних оглядів, курсових і кваліфікаційних магістерських робіт, дисертацій, а також вивчити кон'юнктуру, тенденції і закономірності розвитку товарних ринків на базі статистичних методів дослідження.

Після завершення курсу студент має набути такі *загальні та фахові спеціалізовані компетентності*:

Програмні компетентності

▪ Загальні компетентності

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

▪ Фахові спеціалізовані компетентності

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК15. Здатність усвідомлювати сутність теоретичних та методичних основ статистичного дослідження та розуміти необхідність застосування сучасних статистичних методів і програмного забезпечення, що використовується для досягнення цілей статистичного дослідження соціально економічних явищ й процесів.

1.3. Кількість кредитів 3**1.4. Загальна кількість годин 90**

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Вибіркова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
8-й	-й
Лекції	
24 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
42 год.	год.
Індивідуальні завдання	
- год.	

1.6. Заплановані результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **програмних результатів навчання:**

ПРН2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

ПРН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро-та макроекономіки

ПРН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ПРН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання,

визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

ПРН20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

ПРН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

ПРН25. Усвідомлювати сутність об'єктів і процесів економічної аналітики та статистики й розуміти їх роль і місце в економіці.

ПРН28. Розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми за видами економічної діяльності. Проводити змістову інтерпретацію та обґрунтовувати отримані результати.

Після вивчення дисципліни студенти **повинні:**

Знати: статистичну методологію кількісної оцінки аспектів функціонування ринку у просторі та часі у нерозривному взаємозв'язку з їх якісною характеристикою, взаємодії продавців і покупців у процесі обміну на внутрішньому та зовнішньому ринку України, усі стадії суспільного виробництва – розподіл, споживання та нагромадженням.

Вміти: розв'язувати статистичні сукупності теоретичних та практичних завдань, що стосуються характеристики ринку товарів як об'єкта статистичного вивчення, проводити аналітичні роботи та перспективно мислити, оволодівати знаннями специфіки певної галузі й товарного ринку, кваліфіковано статистично оцінювати ситуацію на товарних ринках і досягати успіху у підприємницькій діяльності на внутрішньому та зовнішньому ринку України.

Комунікація: складання та презентація аналітичних оглядів щодо статистичного оцінювання рівня та динаміки процесів функціонування внутрішнього та зовнішнього ринку.

Автономність і відповідальність: самостійно обирати статистичні методи дослідження та за їх допомогою аналізувати рівень та динаміку процесів функціонування внутрішнього та зовнішнього ринків з подальшим прогнозуванням.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Статистика внутрішнього ринку товарів та послуг

Тема 1. Товарний ринок та його аналітичні можливості

Зміст Предмет статистики ринку товарів та послуг. Завдання статистики ринку товарів та послуг. Система показників. Інформаційна база статистики ринку товарів та послуг. Поняття, суть та предмет статистики кон'юнктури ринку товарів. Завдання статистики. Система показників кон'юнктури ринку. Методи кон'юнктурного аналізу. Ризик та його критерії.

Поняття руху товарів та товарообороту. Система показників статистики товарообороту. Аналіз виконання договірних зобов'язань. Аналіз динаміки товарообороту. Аналіз товарної структури товарообороту. Статистика товарообороту товарної біржі. Поняття товарних запасів, їх класифікація. Завдання статистики товарних запасів. Облік товарних запасів. Система показників, статистики товарних запасів і товарообігу. Методи оцінки оптимальності товарних запасів. Методи аналізу товарообігу.

Тема 2. Система індексів цін та визначення інфляції

Зміст Поняття та сутність цін. Завдання статистики ціноутворення. Методи розрахунку та аналізу рівня і структури цін. Аналіз коливань та співвідношення цін. Методи розрахунку та аналізу індексів цін. Методи оцінки рівня та динаміки інфляції.

Поняття та суть соціально-економічної ефективності функціонування товарного ринку. Завдання статистики. Принципи побудови системи показників ефективності ринкової діяльності. Розвиток електронної комерції і створення віртуальних магазинів на базі програмного забезпечення INTERSHOP Communication (адреса в Інтернеті: <http://www.inter-shop.com>). Методичні підходи до визначення параметрів неформальної діяльності (тіньової торгівлі), як суттєвого та впливового фактора інфляційних процесів.

Розділ 2. Статистика зовнішнього ринку товарів та послуг

Тема 3. Статистична оцінка та аналіз зовнішнього ринку

Зміст Економічна та соціальна сутність зовнішньоекономічних зв'язків у системі національного рахівництва. Структура зовнішньоекономічної діяльності. Перехід на міжнародну методологію обліку експортно-імпортних операцій. Статистичне вивчення міжнародної торгівлі. Збирання, зведення та аналіз статистичної інформації про експортно-імпортні операції у регіоні та країні у цілому, прогнозування основних показників зовнішньої торгівлі. Кількісна та вартісна оцінка товарів у зовнішній торгівлі. Статистика цін та індексний метод у статистиці зовнішньої торгівлі. Система показників цін у зовнішній торгівлі. Обчислення індексів умов торгівлі та цінових співвідношень з експортно-імпортних операцій.

Тема 4. Система показників ефективності зовнішньої торгівлі

Зміст Статистична характеристика ефективності зовнішньої торгівлі товарами та послугами. Узагальнюючі показники ефективності зовнішньоекономічної діяльності. Показники ефективності експортно-імпортних операцій. Індексний метод вивчення динаміки ефективності зовнішньоторговельної діяльності. Взаємозв'язок показників ефективності та абсолютний розклад за чинниками, що його формують.

Поняття і значення платіжного балансу, як інструменту статистичної оцінки зовнішньоекономічної діяльності. Структура агрегованого платіжного балансу за методологією МВФ. Статистичні показники, що характеризують інтеграцію країни до

світових господарських зв'язків. Платіжний баланс як відображення інтеграції країни до світових господарських зв'язків.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Статистика внутрішнього ринку товарів та послуг												
Тема 1. Товарний ринок та його аналітичні можливості	22	6	6			10						
Тема 2. Система індексів цін та визначення інфляції	22	6	6			10						
Разом за розділом 1	44	12	12			20						
Розділ 2. Статистика зовнішнього ринку товарів та послуг												
Тема 3. Статистична оцінка та аналіз зовнішнього ринку	23	6	6			11						
Тема 4. Система показників ефективності зовнішньої торгівлі	23	6	6			11						
Разом за розділом 2	46	12	12			22						
Усього годин	90	24	24			42						

4. Темі семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Система показників статистики ринку товарів та послуг.	1,0
2	Статистичні методи оцінювання кон'юнктури товарного ринку. Еластичність попиту та пропозицій	1,0
3	Аналіз динаміки та товарної структури товарообороту	1,0
4	Статистичне прогнозування товарообороту. Оцінка точності прогнозу	1,0
5	Система показників статистики товарних запасів і товарооборотності	1,0
6	Методи аналізу товарооборотності в Excele	2,0
7	Метод розрахунку та аналізу індексів цін. Оцінка рівня та динаміки інфляції	2,0
8	Робота на сайті: www.inter-shop.com	1,0
9	Система показників ефективності ринкової діяльності	2,0
	Разом за розділом 1	12,0
10	Структура зовнішньоекономічної діяльності	1,0
11	Характеристика «Зовнішнього рахунку товарів та послуг»	1,0

12	Система показників міжнародної торгівлі	1,0
13	Система показників зовнішньої торгівлі та методика їх розрахунку	1,0
14	Алгоритм розрахунку індексів цін зовнішньої торгівлі	1,0
15	Узагальнені показники ефективності зовнішньоторговельної діяльності	1,0
16	Показники ефективності експорту та імпорту	1,0
17	Індексний метод вивчення динаміки ефективності зовнішньоторговельної діяльності	1,0
18	Взаємозв'язок показників ефективності та чинники, що його формують	2,0
19	Торговельний баланс і показники, що характеризують інтеграцію України у загальносвітову систему економічних відносин	2,0
	Разом за розділом 2	12,0
	Разом	24,0

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Написання есе: Статистичні дослідження кон'юнктури товарного ринку.	14	-
2	Написання есе: Методичні підходи до визначення параметрів неформальної діяльності (тіньової торгівлі)	14	-
3	Написання реферату: Система статистичних показників для оцінювання конкурентоспроможності національної економіки	14	-
	Разом	42	-

6. Індивідуальні завдання Не передбачені індивідуальним планом!

7. Методи навчання

Для досягнення освітніх цілей передбачені лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота та виконання контрольної роботи згідно з програмою навчальної дисципліни **«Статистика ринку товарів та послуг»**

Також при викладанні дисципліни для активізації навчального процесу передбачено використання таких навчальних технологій як інтерактивні презентації (бажано англійською мовою), дискусії та ін.

8. Методи контролю

Основними завданнями контролю знань з дисципліни **«Статистика ринку товарів та послуг»** є оцінювання засвоєння ними теоретичних знань і навичок, набутих під час навчання. При цьому, контрольні заходи мають:

- стимулювати систематичну самостійну роботу над навчальним матеріалом;

- забезпечити закріплення та реалізацію набутих теоретичних знань при виконанні практичного тренінгу з двох розділів курсу, а також передбаченою індивідуальним планом **контрольної роботи**;

Критерії оцінювання Контрольної роботи у тах балах:

№ п/п	Розділи контрольної роботи	тах бал
1	Статистика внутрішнього ринку товарів та послуг – 12 задач та 12 тестів з аналітичною оцінкою результатів	8
2	Статистика зовнішнього ринку товарів та послуг - 12 задач та 12 тестів з аналітичною оцінкою результатів	8
3	Бонусні бали за виконання окремих завдань англійською мовою (с.61, та с. 72-87 навчально-методичного посібника. «Статистика ринку товарів»)	4
	Усього	20

- прищепити навички відповідального ставлення до своїх обов'язків, самостійного цілеспрямованого пошуку, отримання та обробки інформації за допомогою пакета прикладних програм «Statistica»;
- згідно з навчальним планом з дисципліни **«Статистика ринку товарів та послуг»** передбачена форма підсумкового контролю – **залік**. Оцінювання знань здійснюється за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання знань для дисципліни «Статистика ринку товарів та послуг»

Порядок оцінювання знань студентів, розроблений: і впроваджений в навчальний процес у Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна унормовує основні принципи організації поточного, підсумкового та семестрового контролю знань студентів з усіх видів виконуваних робіт (теоретична підготовка, практична робота, самостійна робота, у тому числі виконання контрольної роботи, наукова робота тощо), а також методику переведення показників академічної успішності студентів ХНУ імені В.Н.Каразіна у національну шкалу.

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання. Вони визначають відповідність рівня набутих студентами-бакалаврами знань, умінь та навичок, вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

Поточний контроль знань студентів

Система поточного контролю знань студентів передбачає оцінювання їх за двома основними напрямками:

- перевірка теоретичних знань;
- перевірка практичних навичок (виконання контрольної роботи).

Оцінювання рівня засвоєння теоретичних знань може проводитись в одній з альтернативних форм:

- за підсумками тестування ;
- під час проведення усної співбесіди зі студентом - бакалавром, у процесі якої студент дає відповіді на питання з різних тем дисципліни.

Оцінювання рівня набутих практичних навичок здійснюється за результатами виконання та захисту контрольної роботи.

Підсумковий контроль за курсом – у формі заліку

До складання заліку допускають студентів, що мають **15 балів** зі складених тестів з основних навчальних двох розділів курсу, написання та захисту контрольної роботи та інших завдань (бажано англійською мовою), передбачених програмою дисципліни.

Залік здійснюють за заліковими білетами, які містять теоретичну частину, в якій одне теоретичне питання та два тестових завдання і практичну частину, у складі якої передбачено розв'язання однієї комплексної задачі. Саме вони дають можливість здійснити оцінювання знань студента за дисципліною «**Статистика ринку товарів та послуг**» (рис. 1).

Додаток 20

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна


Факультет економічний
 Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
 Спеціальність 051 «Економіка»
 Семестр 8
 Форма навчання денна, заочна
 Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень): перший (бакалаврський)
 Навчальна дисципліна: **«Статистика ринку товарів та послуг»**

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ №12

1. Теоретична частина:
 1.1. Дати повну відповідь на питання: Відображення індексами цін рівня інфляції (max 15)
 1.2. 2 тести (max 10)

2. Практична частина:
 2.1. Розв'язати задачу : (max 15):

Затверджено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту
 протокол № 1 від “26 ” серпня 2024 р.

Завідувач кафедри  Оксана НЕСТЕРЕНКО
 підпис

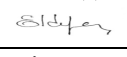
Екзаменатор  Олена КУЩЕНКО
 підпис

Рис. 1. Зразок залікового білету

Критерії оцінювання на заліку:

Оцінювання знань студента проводиться за дворівневою шкалою (зараховано, не зараховано). За наслідками заліку студент може отримати максимум 40 балів:

1. Для отримання оцінки « зараховано-відмінно» (35-40 балів) студент повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - викласти теоретичний матеріал чітко, коротко, зв'язано й обґрунтовано;
 - навести вірне рішення комплексної задачі та 2 тестів.
2. Для одержання оцінки «зараховано-добре» (25-34 балів) студент повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - викласти теоретичний матеріал обґрунтовано й зв'язано;
 - навести вірне рішення комплексної задачі;
 - можливі помилки при відповіді на 2 тести.
3. Для отримання оцінки «зараховано-задовільно» (15-24 балів) студент повинен:
 - викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;
 - можливі помилки при розв'язанні комплексної задачі та 2 тестів.
4. Оцінку «не зараховано» (1-14 балів) отримують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у попередньому пункті.

Кожне завдання заліку оцінюється окремо, що зазначається у залікових білетах у max балах. Якщо одна з оцінок «незараховано», то загальна оцінка не може бути вищою за

«зараховано-задовільно».

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як загальна оцінка, яка враховує оцінки з кожного виду контролю (оцінки проміжного контролю за роботу протягом семестру та оцінка за результатами підсумкового заліку).

У відповідності до набраних студентом – бакалавром балів оцінка знання матеріалу проводиться за дворівневою системою згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів.

8. Схема нарахування балів

для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового заліку

Поточний контроль, самостійна робота, контрольна робота					Залік	Сума
Розділ 1		Розділ 2		Контрольна робота, передбачена навчальним планом		
T1	T2	T3	T4			
10	10	10	10	20	-	60
					40	100

T1, T2 ... – комплексні теми 2-х розділів.

Тема 1. Товарний ринок та його аналітичні можливості

Тема 2. Система індексів цін та визначення інфляції

Тема 3. Статистична оцінка та аналіз зовнішнього ринку

Тема 4. Система показників ефективності зовнішньої торгівлі.

Для допуску до складання підсумкового заліку, здобувач вищої освіти повинен набрати не менше **15 балів** з навчальної дисципліни *«Статистика ринку товарів та послуг»* під час поточного контролю, самостійної роботи та контрольної роботи.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	зараховано
70–89	
50–69	
1–49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Вишневецька Л.І. Митна статистика: Навчальний посібник. К.: «Видавничий дім» Професіонал», 2008. 352 с.

2. Захожай В.Б., Шепітко Г.Ф. Статистика ринку товарів та послуг: опорний конспект лекцій. К.: Вид-во Європ. ун-ту фінансів, інформ. систем, менеджм і бізнесу, 2000. 63с.

3. **Кущенко О.І.** Статистика ринку товарів: навчально-методичний посібник. Х.:ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. 92 с. (+CD).
4. **Кущенко О.І.** Статистика туризму: навчально-методичний посібник. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018. 79 с.
5. **Підгорний А.З., Самотоєнкова О.В.** Статистика ринку товарів і послуг: Навчальний посібник. Одеса: ОДЕУ, 2008. 238 с.
6. **Рождественська Л.Г.** Статистика ринку товарів і послуг: Навч. посіб.. К.: КНЕУ, 2005. 419 с.
7. **Статистика ринків:** підруч. для вищ. навч. закл. І.Г. Манцуров та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. І.Г. Манцурова. К.: КНЕУ, 2009. 544(4) с.
8. **Шкурupій О.В., Строчихін Ю.Ф., Вишневецька Л.І.** Митна статистика. Практикум: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 224 с.
9. **Економічна статистика:** навчальний посібник, 2-ге вид., перероб. та доп. / О.О. Нестеренко, О.С. Корепанов, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. О. О. Нестеренко, В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 448 с. **Кущенко О.І. Розділ 16.** Митна статистика (С. 405–425), **Розділ 17.** Статистика туризму (С.426-438).

Допоміжна література

1. **Кущенко О.І.** Статистична оцінка зовнішнього ринку України. *National Economic Reform: experience of Poland and prospects for Ukraine. Collective monograph.* Vol. 2. "Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2016. С.416-434.
2. **Kushchenko O. I.** Statistical methodology of international comparisons of the European Union countries. «Молодий вчений»: науковий журнал. Херсон: ТОВ Видавничий дім «Гальветика», 2016. № 7 (34) липень. С. 70 – 73.
3. **Kushchenko O.I.** Methodological analysis of international and national tourism by means of generalizing statistical indicators. «Young Scientist»: науковий журнал. Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2018. № 1(53) January. С. 508-513.
4. **Kushchenko O.I.** Possibilities of the eKhNUIR use of statistical methodology are in educational process. [eKhNUIR](http://eKhNUIR.kharkov.ua/). Kharkiv. 2019. URI: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/14605>
5. **Кущенко Олена, Душина Діана.** Інформаційні можливості платформи Alteryx щодо оптимізації ефективного управління ринком (Kushchenko Olena, Dushyna Diana, Możliwości informacyjne platformy Alteryx związane są z optymalizacją efektywnego zarządzania rynkiem) (Informative possibilities of platform of Alteryx are in relation to optimization of effective management a market). *Obszary rozwoju współczesnego biznesu.* Monograph. Redakcja Dorota Burzyńska Piotr Idrian. Skierniewice, 2022. PP.162-169. URL: www.pusb.pl. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/17619>
6. **Olena Kushchenko, Larisa Izotova.** Analytical methodology of international comparisons of the European Union Countries (Аналітична методологія міжнародних співставлень країн Європейського союзу). *Комерціалізація інновацій: захист інтелектуального капіталу, маркетинг та комунікації монографія* / за ред. к.е.н., доц. Сагер Л.Ю., к.е.н., доц. Сигиди Л.О. Суми: Сумський державний університет, 2022. С. 133-140. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/17621>
7. **Olena Kushchenko.** Theoretical and methodological bases of custom market research. Development of Ukraine's customs policy in the context of European integration: Scientific monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2023. 276 p. С.130-148. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp>
8. **Кущенко О.І., Ізотова Л.І.** Analytical study of the freelance market in Ukraine *Комерціалізація інновацій в умовах Індустрії 4.0: монографія* / за заг. ред. Л.Ю. Сагер. Суми: Сумський державний університет, 2023. С. 202–208. За посиланням URI:

<https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18394> .

Зібрання: Наукові видання.

Економічний факультет

9. Кущенко, О., & Алексєєнко, І. (2024). Аналітичне дослідження енергетичного ринку України. Економічний простір, (189), 66-70. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189->

11. Кущенко О.І., Побережна В. Аналітична оцінка цін сучасного будівельного ринку України : стаття / **В. Побережна; О.І. Кущенко** // Transformacje cyfrowe i technologie innowacyjne w ekonomii. Część 2: międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji internetowej (14–15.03.2024, Łomża-Charków) : zbiór materiałów = Цифрові трансформації та інноваційні технології в економіці. Ч. 2: міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (14–15.03.2024 Ломжа-Харків): збірник матеріалів. Ломжа : MANS, 2024. С. 162–169. URI: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18413> Зібрання Наукові роботи студентів та аспірантів. Економічний факультет

12. Кущенко О.І., Птуха К.О. Статистичне вивчення ринку ріпаку в Україні. *Transformacje cyfrowe i technologie innowacyjne w ekonomii. Część 2: międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji internetowej (14–15.03.2024, Łomża-Charków): zbiór materiałów = Цифрові трансформації та інноваційні технології в економіці. Ч. 2: міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (14–15.03.2024 Ломжа-Харків): збірник матеріалів. Ломжа: MANS, 2024. С. 209–216. URI: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18414> Зібрання Наукові роботи студентів та аспірантів. Економічний факультет*

13. Кущенко О.І., Савченко К. В. Статистичне вивчення страхової діяльності в Україні. *Transformacje cyfrowe i technologie innowacyjne w ekonomii. Część 2: międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji internetowej (14–15.03.2024, Łomża-Charków): zbiór materiałów = Цифрові трансформації та інноваційні технології в економіці. Ч. 2: міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (14–15.03.2024 Ломжа- Харків): збірник матеріалів. Ломжа: MANS, 2024. С. 243–251. URI: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18415> Зібрання Наукові роботи студентів та аспірантів. Економічний факультет*

12

10. Кущенко О.І., Крупа А.Р., Аналітичне дослідження міжнародної діяльності України. ISSN 2786-863X. Студентський науковий журнал Universum. Вінниця, Україна «UKRLOGOSGroup» No 05/ лютий 2024. DOI 10.36074/universum.5.2024 <https://archive.liga.science/index.php/universum/issue/view/february2024>

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Митний кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/92-15> .
2. Особливості 6-го видання Керівництва з платіжного балансу і міжнародної інвестиційної позиції (КПБ6) URL: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=18799014> .
3. Статистична інформація. Державна служба статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Статистична інформація. Веб-сайт статистики ООН. URL: <http://www.unisystem.org>.
5. System of National Accounts, 2008 (2008 SNA). European Communities, International Monetary Fund, Organisation for Economic Cooperation and Development, United Nations and World Bank, 2009. URL: <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/SNA2008.pdf> .
6. **Кущенко О.І., Побережна В.** Аналітична оцінка цін сучасного будівельного ринку України : презентація. Харків : Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2024. 9 слайдів. URI <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18418> Зібрання Презентації. Економічний факультет

7. Кущенко О.І., Савченко К. В. Статистичне вивчення страхової діяльності в Україні України : презентація . Харків : Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2024. 11 слайдів. URI <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18419> Зібрання Презентації. Економічний факультет

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непоборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора повністю дистанційно в синхронному режимі.

– дистанційно (за затвердженим електронним розкладом занять у 2024-2025 навчальному році) на платформі **Zoom** проводяться усі лекційні та практичні заняття ;

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборonoю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти **Іспит у письмовій формі дистанційно на платформі Moodle**